

ПРОБЛЕМИ В ПРАВОВОМУ РЕГУЛЮВАННІ ОБІГУ ІНФОРМАЦІЇ З ОБМЕЖЕНИМ ДОСТУПОМ

Інформація, як відомо, є важливим та необхідним елементом комунікації людей, держави і суспільства в цілому. Від якості, оперативності та достовірності відомостей можуть залежати велика кількість рішень, що приймаються як звичайними громадянами так і главою держави. Корисність інформації в соціальному плані, її економічна вартість і, досить часто, потенційна небезпека, зобов'язують до чіткої правової регламентації сфери впливу інформації та розроблення механізмів, які гарантують, так звану, інформаційну безпеку.

Створення надійних умов для дотримання безпеки даних в усі часи було одним із найважливіших видів діяльності держави. На даному етапі розвитку, в період переходу від постпромислового до інформаційного суспільства, проблема захисту інформації стає неабияк актуальною. В нашій державі правова основа безпеки даних формується на засадах принципового розподілу всієї юридично важливої інформації на дві категорії: загальнодоступна інформація та інформація з обмеженим доступом.

Захист інформації з обмеженим доступом здійснюється для:

- охорони відомостей, вільний обіг яких може негативно вплинути на права та інтереси держави, суспільства та окремої особи;
- забезпечення інформаційної незалежності суб'єктів приватного права у всіх видах відносин;
- узгодження публічних потреб у вільному доступі до інформації;
- забезпечення збереження таємниці для кожного суб'єкта.

Відносини в сфері даних регулюються нормами із різних галузей права, такими як норми із конституційного, кримінального, адміністративного, цивільного галузей права, і в кожному із цих видів правовідносин інформація проявляється по-різному, та має свої унікальні риси. На сьогоднішній день захист відомостей з обмеженим доступом в Україні регулюється Законами України «Про інформацію», «Про державну таємницю» та «Про доступ до публічної інформації». Інформації, яка за режимом доступу є обмеженою, відповідно до вищевказаних законів, поділяється на такі три категорії, як: конфіденційна, таємна і службова інформація [1].

Питання щодо таємності та конфіденційності даних детально регламентуються вітчизняним законодавством, але на сьогодні залишається не вирішеною проблема захисту публічної інформації з обмеженим доступом тобто службової інформації. Зокрема, до ст.24 Закону України «Про Службу

безпеки України» зміни, які стосуються організації та здійснення заходів щодо забезпечення безпеки службових даних не були внесені через те, що цією нормою досі визначається такий вид, як «конфіденційна інформація, яка є власністю держави». Також необхідно зазначити, що повноваження Служби безпеки України у питаннях захисту даних визначаються та регламентуються тільки підзаконним нормативно-правовим актом Кабінету Міністрів України [2].

На теперішньому етапі до суттєвих суспільно-політичних і соціально-економічних змін в Україні, що направлені на розбудову правової та демократичної держави, одним із головних завдань уповноважених державою органів є захист важливих інтересів для повноцінного життя людини, громадянина, суспільства та держави. Конституція України, зокрема ст.17, називає забезпечення інформаційної безпеки однією із основних функцій держави, а також - справою всього українського народу. Вирішенню цих завдань сприятиме забезпечення діяння ефективної та повноцінної системи безпеки інформаційних ресурсів, в першу чергу, секретних і конфіденційних відомостей. Владою ж, натомість, відбувається введення в життя України на пряму на інтеграцію у міжнародне співтовариство та розширення світової співпраці в політичній, науково-технічній, та оборонній галузях, що обумовлює коригуванню норм національного законодавства у сфері безпеки інформації з обмеженим доступом згідно з світовими стандартами.

Недосконалість правового поля у галузі захисту інформаційних ресурсів не дає можливості регулювати суспільні відносини, які виникають в цій сфері, так, як це необхідно, та не може зумовити необхідну охорону та захист інформаційних ресурсів.

Підсумовуючи все вищезазначене та беручи до уваги досвід багатьох Європейських країн, можна з упевненістю заявляти про необхідність створення в Україні єдиного державного органу для забезпечення безпеки інформаційної сфери, який може діяти або у складі СБУ, або як новостворений окремий державний орган. Серед основних функцій такого органу мають бути: запровадження стандартів безпеки інформації, а також здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства України у сфері безпеки та охорони інформації з обмеженим доступом.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 р. № 2939-VI // Голос України. – 2011. – № 24. – Ст. 7.
2. Закон України «Про Службу безпеки України» від 25.03.1992 р. № 2229-XII // Голос України. – 1992. – Ст. 24.

